

NƯỚC MẮT HỌC TRÒ

QUÝ THỂ

Hình như lúc gần sáng có mưa? Trong khi mơ màng ngủ, tôi nghe có tiếng mưa rơi, tiếng nước róc rách chảy vào chiếc vại sành. Tôi vén màn cửa nhìn ra sân, chiếc sân gạch thẫm màu như tấm mật. Cạnh lối đi đám rêu xanh ngời lên như tà áo nhung màu đọt chuối nõn nà của cô sóng sánh trong mỗi bước đi. Cô đã dậy từ lúc nào, cô thơ thẩn từ chậu hoa này đến chậu hoa khác. Cô lượn lờ tha thướt như cánh bướm giữa vườn xuân. Cô đẹp lắm, lúc nào trong ngày cô cũng đẹp. Tôi chưa thấy cô xấu bao giờ kể cả buổi sáng sớm khi tóc cô còn rối bời, trề tràng và áo quần nhàu nát sau một đêm mộng mị trên giường, và kể cả khi gương mặt cô chưa được son phấn, cô vẫn mơn mớn như hoa. Tôi thấy cô thu hút nhiều hạng đàn ông, kể cả mấy thằng học trò mới bước vào tuổi dậy thì như chúng tôi. Nhìn cô lúc nào cũng trẻ trung mặc dù lúc ấy cô đã bước vào tuổi bốn mươi. Tôi sánh cô với đoá hồng nhưng ở cuối sân. Đoá hoa nở đã mấy ngày qua, hôm nay hình như là ngày cuối cùng, nó cố gắng rướn mình vươn tới hương sắc đầy đặn nhất để cống hiến cho người cho đời. Cô cũng là một đoá hồng mãn khai, một tác phẩm tuyệt vời của tạo hoá. Cô đang phô hết hương sắc vào ngày cuối xuân này. Tôi thấy cô cúi xuống thật gần đoá hồng nhưng. Từ cửa sổ nhìn ra trong ánh sáng mơ hồ

của sương thu, môi cô kè cận đoá hồng. Không rõ cô hôn đoá hoa hay đem cái khuôn mặt xinh tươi của mình sánh cùng đoá hoa trong buổi ban mai hoang vắng lạnh lẽo như thế này.

Cô vừa đi vào, tâm hồn tôi đang con lằng lằng thì thằng Nghệ xuất hiện. Trông nó có vẻ lén lút. Nó nhìn quanh xem thử có ai không? Thằng Nghệ chọn đúng đoá hoa cô vừa kè môi, nó cúi xuống thật gần, hình như nó thường thức hương hồng và cả làn hương môi cô. Nó nhìn lên, nét mặt ngờ ngác, bước chơi vơi như kẻ đắm chìm trong cảnh mộng du, chập chờn lằng đằng mắt hút cuối vườn. Nó thoát hiện thoát biến giống như ma. Tôi không hiểu cái thằng học trò mười tám tuổi này đang dở trò gì?

OOO

Có tiếng ho của thầy giáo Khản ở phòng bên. Mấy năm nay cứ đến đầu thu cũng là mùa tựu trường thầy thường bị những cơn hen suyễn kéo tới hành hạ. Tiếng ho của thầy khàn đục đặc quánh kéo dài thành tràng. Thầy ngộp và thở như con vá mắc cạn. Những lúc ấy cô ngồi một bên kê gối cao cho thầy rồi bơm một loại thuốc chữa bệnh suyễn như hơi sương. Thầy cố gắng thở một lúc trong thứ không khí hăng hắc đó mới dứt cơn ho và hơi thở trở lại bình thường, rồi thầy từ từ chìm vào giấc ngủ. Cô ngồi bơm thuốc cho thầy, mỗi một lần, cô nhìn thầy ái ngại, thầy nhìn cô biết ơn, cảnh ấy kéo dài trong nhiều năm. Sáng nay tôi nghe tiếng lọ thủy tinh vỡ trong phòng. Tiếng cô thét lên:

- Thôi rồi! Chai thuốc đã vỡ. Nghệ ơi, mua thuốc giùm cô đi, thầy mệt nặng lắm.

Tôi nghe tiếng thằng Nghệ dạ thật to rồi tiếp đó là tiếng bơm xe. Nó hấp tấp bơm, hình như ruột xe đã thủng, bơm mãi không được. Tôi nghe tiếng chân chạy thình thịch ngoài hành lang. Tôi đoán hẳn không bơm được xe phải chạy bộ đi mua thuốc cho thầy. Thằng này không thương thầy, chỉ vì cô sai nên nó vội vàng chạy đó thôi. Tôi nhủ thầm, thằng ngu, mới giờ nay cửa hàng thuốc nào mở mà chạy cho gấp đi mua? Giờ đó trong khi tôi nằm ườn trên giường thì hẳn chạy trời chết.

Thằng Nghệ và tôi đều dân quê, cha mẹ cho lên tỉnh học. Ngày ấy vợ các thầy thường kiêm luôn việc nấu cơm tháng và cho học trò trọ học. Thời trước cha mẹ học sinh muốn cho con hay chữ thường tìm đến những ông thầy nghiêm khắc, gọi con. Nhà thầy Khản mà tôi trọ học đây nổi tiếng là một ông thầy nghiêm khắc. Nhưng khi vào nhà thầy trọ học tôi thấy chỉ vì bệnh hoạn mà thầy trở nên khó tính, thầy dạy rất giỏi, thương yêu học trò, nhất là những đứa học chăm. Thầy vui buồn khó hay dễ là tùy theo cái cơn hen nó có để cho thầy yên thân hay không. Ở trọ nhà thầy tôi chỉ việc lo ăn học, tôi sống như một người khách trọ, nhờ thế tôi học khá, được thầy thương. Trong khi

đó thằng Nghệ nó tự nguyện làm mọi thứ công việc ở trong nhà. Nó xem nhà thầy như nhà nó. Cô thấy nó siêng năng chịu khó nên cô sai nó hết việc này đến việc khác, nó thương cô nên không nề hà công việc gì cả đến nỗi nó không còn thời gian học bài, học kém bị thầy la rầy luôn.

Chúng tôi ở trọ nhà thầy đến năm thứ hai thì bệnh tình thầy nặng hơn. Thầy yếu lắm, thầy với cô không ngủ chung. Cô có phòng riêng, cạnh phòng chúng tôi. Tuổi dậy thì khiến bọn học trò ở tuổi tôi đều có một nhu cầu nung nấu tìm hiểu về sự sống, trong ấy có ao ước tìm hiểu hình thể người phụ nữ. Có lần tôi lom khom run rẩy nín thở nhìn qua lỗ khoá xem. Cảnh tượng diễn ra trước cặp mắt tò mò khám phá thật rợn cả người. Tôi thấy thương cho thầy tôi ốm yếu thân thể tiêu tụy, còn cô thì sinh lực ngồn ngộn dồi dào. Có lần tôi đang nhìn trộm thì bị thằng Nghệ nó đập cho một đập tôi ngã đánh sầm vào cửa. Cô hỏi:

- Cái gì đổ bên đó Nghệ?
- Thưa cô không có gì.

Nói như thế nhưng nó lườm tôi. Hấn thương cô và hấn rất tôn trọng cô, hấn không khi nào dám xúc phạm cô như tôi. Cô tuy lớn tuổi nhưng có những cái thích rất trẻ con. Cô đi chợ mua thóc về rải trên mái tôn cho chim sẻ xuống ăn. Cô nói, nghe tiếng chân chim vui như tiếng mưa rơi! Trong nhà không nuôi gà mái nhưng cô đi chợ mua con gà trống tía. Cô nói sáng tinh mơ nghe tiếng gà gáy giống như đang giống ở nhà quê, ngủ ngon hơn. Cô làm hoa giấy lấy mật ong phết lên, đem ra vườn cắm lên cành. Thấy ong bay đến bông hoa giả, cô cười như nắc nẻ. Cô hỏi, tại sao cây hồng có hoa, lại không có quả, cho hạt, để dễ trồng? Cô tìm mọi cách cho hoa hồng kết quả để lấy hạt, nhưng nhiều lần thí nghiệm đều thất bại. Có lần cô nói cần phân bò bón cho mấy chậu hồng. Thế là mỗi khi đi học về thấy phân bò khô dọc đường Nghệ đều nhặt cho vào đầy hai túi quần tây đem về cho cô. Một đêm mưa như trút, cô than:” Giờ này phải chi có được tô mì quảng mụ Sáu thì hạnh phúc biết bao nhiêu!” Thế là tôi nghe tiếng chén bát khua trong sóng, thằng Nghệ hiện ra nơi cửa, đầu đội nón cời, mình mang tờ lá, đập xe đội mưa đi mua mì cho cô được” hạnh phúc”!

Hình như chịu đựng cô là cái thú vui của thằng Nghệ. Đi học thì thôi, lúc về cô sai hấn hết việc này đến việc khác. Đến khi không còn việc gì hấn ngồi buồn thiu. Nó đã tự biến mình thành một thứ nô lệ. Đã có lần tôi chứng kiến cảnh tượng kì dị sau đây. Cô sai hấn quét phòng cho cô. Hấn cầm chổi vào phòng, dừng lại rất lâu chỗ cô treo nhiều chiếc áo dài. Nơi đây đầy mùi nước hoa son phấn, một thứ hương đàn bà thắm đẫm. Nó nhìn chung quang không thấy ai, nó dang cả hai cánh tay ôm siết lấy mớ áo dài, vùi đầu vào làm như chết lịm dần trong mớ hương vị đàn bà nồng nàn quyến rũ ấy. Có lần tôi thấy nó cầm cái lược sừng cô dùng thường ngày đưa lên mũi ngửi. Cũng có lần nhân quét phòng hấn đóng cửa lại leo lên giường cô, ôm ghì thật chặt chiếc

gối cô, nó nằm yên ngậy ngất giống như người say ma túy. Trong cái đầu tóc dựng như rễ tre hoe vàng giây phút ấy nghĩ gì?

Một hôm tôi lục cặp thẳng Nghệ tìm quyển địa lý, sách rơi ra nhiều tờ giấy vẽ hình người con gái tóc dài. Những hình vẽ rất xấu, nét vẽ ngô nghê trẻ con, tôi không biết thằng khùng này vẽ ai? Nhưng khi nhìn kĩ, cô gái trong tranh đều có nốt ruồi nơi khoé miệng. Thôi chết rồi, nó vẽ cô! Mặc dù bức vẽ chẳng giống nhưng nhờ cái nốt ruồi mà tôi nhận ra cô. Cô có cái nốt ruồi hết sức đặc biệt, người ta thường gọi là nốt ruồi duyên. Nhờ nó mà cặp môi cô lúc nào trông cũng nũng nịu với nụ cười trẻ thơ. Ôi cái thằng trâu bò này lại dám vẽ cô. Tôi phân vân không biết hấn muốn làm gì? Tại sao trong lớp học biết bao nhiêu là con gái trẻ đẹp, ngang tuổi tác, sao hấn không chọn lấy một đứa. Nghe nói nó mất mẹ từ bé. Hay hấn thiếu tình mẫu tử?

Buổi trưa trong khi cả nhà ngủ, tôi ngồi học bài, nhìn ra cửa sổ, thấy thằng Nghệ ngồi dưới gốc cây khế, hấn đang giặt quần áo. Điều kì dị là không phải quần áo hấn mà là quần áo cô. Hình như cô chẳng sai mà hấn cứ làm, hấn làm thế cho cô. Phải rồi lúc trưa khi cả nhà ngồi ăn cơm, cô đưa bàn tay rất đẹp lên than: "Dạo này xà phòng xấu quá làm cho da tay mình khô cằn, móng tay gãy cả" Hấn nghe thế, để tâm làm giúp cô. Hấn giặt xong phơi mấy cái áo quần, khăn tay xanh đỏ, cùng nhiều thứ dụng cụ lỉnh kỉnh của đàn bà lên dây. Những thứ này phát phơ trong gió trông như hàng cờ ngũ sắc giăng trên chiến hạm neo đậu trong cảng. Tôi rửa thắm: "Mình đi ở trọ học chớ làm đầy tớ hay sao mà đi giặt quần áo lót. Thật đúng là thằng khùng!"

Cô không con, tôi chắc tại lỗi thầy, thầy đau ốm liên miên. Sau này sống nhiều năm, tôi biết cô có chồng nhưng vẫn phòng không gối chiếu. Vì cô không con nên tính tình cô rất trẻ con. Cô rất thích đùa với lũ học trò. Dạo ấy cô vẫn thường vắng nhà.

Năm chúng tôi lên tam niên thì xảy ra chuyện tày trời. Có lần tôi nghe cô sai thằng Nghệ đi lấy tiền cho cô. Tôi lục túi nó tìm xâu chìa khoá thấy có bức thư, thư của cô viết cho một người nào đó mà cô không dám viết cả tên, cô chỉ viết tắt là anh S, nội dung thư cô báo cho anh ta biết cô mất kinh hơn ba tháng rồi, cô bảo người đó gặp cô để giải quyết. Vào thời kì ấy tôi vẫn nhìn trộm, tôi thấy cô đầy đà, bụng dưới lun lúp, hông và hai đùi nở nang hơn. Bây giờ tôi mới biết cô đang mang thai. Tôi đoán hôm nay cô sai thằng Nghệ đi đưa thư mà cô nói láo là đi đòi tiền. Vậy ra cái thằng điên khùng này nó giúp cô phản bội thầy. Tôi nghĩ mà giận cô. Tôi không ngờ cô rơi quá nhanh trên con dốc sa đoạ. Tôi thấy khinh khi oán ghét cô một cách thậm tệ. Cô đã phá huỷ hình tượng đẹp để đáng kính trong lòng tôi. Tôi tỏ sự bất mãn bằng cách không thèm nhìn khuôn mặt xinh tươi như hoa của cô. Hình như cô cũng biết tôi giận nên cô tìm cách làm lạnh. Tôi mặc kệ không thèm nói năng gì. Tôi cũng giận thằng Nghệ. Về sau tôi còn biết mỗi lần cô hẹn hò với thằng kia

đều có thằng Nghệ đi theo để canh chừng. Vậy ra cái thằng lừa thầy này nói dáo cho giặc.

Nhưng có một lần nó trở về, mặt mày hấn sưng bầm, khoé miệng còn đọng máu khô. Cô dẫn hấn xuống bếp rửa mặt, lấy muối đắp cho nó. Sau này tôi biết vì bệnh vược cô mà hấn đánh thằng cha ấy. Lúc ấy thằng cha tên S đã là kẻ thù của cô. Nghệ bị thằng kia to lớn hơn đánh lại rất tàn nhẫn. Đây thực đúng là một cuộc phiêu lưu tình ái sai lầm của cô.

Thời gian này thầy yếu lắm, cả ngày thầy không ra khỏi giường, khuya thầy nổi cơn ho, tôi không thấy cô dậy bơm thuốc. Cô buồn chán, mệt mỏi quá rồi hay cô chẳng còn tình yêu thương với thầy? Lúc đầu tôi giận cô lắm, nhưng người như cô khó mà giận lâu được. Cô đẹp quá cô dễ yêu quá, cô luôn luôn hồn nhiên. Cô phạm tội tà trời mà giống như trẻ con chơi trò chơi vô hại. Thế rồi tôi nghĩ lại rằng, cô cũng có quyền được sống riêng cho mình chứ. Cái cảnh cô trần truồng trần trụi sinh lực cô đơn trong phòng ngủ làm cho tôi thấy thương cô nhiều hơn. Cả một cuộc đời, ai lại đi gắn bó với một lão già khó tính bệnh hoạn, suốt ngày dán chặt vào chiếc giường bệnh. Bây giờ tôi mới hiểu Nghệ phần nào. Hấn biết làm như thế là không đúng nhưng hấn cũng đã giúp cô, cho cô có chút hạnh phúc ngắn ngủi ở buổi hoàng hôn. Nó có thứ đạo đức riêng của nó. Cô cũng đã hi sinh cho thầy mười mấy năm rồi. Cô là người, cô đâu phải thánh?

Hình như thầy cũng đã biết chuyện. Thầy không muốn làm khổ cô nữa. Trong một cơn suyễn kéo dài, tôi ngồi bên bơm thuốc cho thầy. Thầy thờ hào hển cố gắng thều thào:” Thôi con đừng bơm nữa...” Tôi biết thầy muốn chết. Tôi rợn cả người, từ đó tôi bảo cô phải trông chừng, cất hết thuốc men. Tôi sợ thầy tự tử!

Đã một năm nay thầy không còn đi dạy nữa. Thầy lãnh lương hưu trí, nhưng vì chưa đủ năm nên lương ít, không đủ sống. Tai hại thay vào đúng cái thời điểm đen tối ấy cô như núi lửa phun trào. Ngọn lửa trong người cô lại trào lên mãnh liệt, nó nung nấu đốt cháy mọi cảm giác của người phụ nữ. Người ta nói phụ nữ trong kì hồi xuân lạ lắm. Ban đầu tôi không tin sau thì chính cô cho tôi thấy sự biến chuyển kì dị này. Cô hành động giống như một đứa con gái mới lớn. Cô ăn diện như thiếu nữ. Cô sống điên cuồng vội vàng, cô lao vào tình yêu như cánh thiêu thân. Nghệ và tôi không biết cách gì giúp cô vượt qua thời kì khó khăn này. Suốt ngày trên mặt cô đầy son phấn. Hơi thở cô hùng hực, cử chỉ cô cuốn quít, hai má cô đỏ au, mắt cô long lanh. Cô là hiện thân của sự mê cuồng dục vọng.

Ngày tôi kêu xe đưa thầy vào viện cấp cứu, cũng là lúc Nghệ đưa cô đi phá thai. Khi bà mụ làm cô đau đớn, cô nổi cơn điên loạn cắn vào cánh tay thằng Nghệ. Hấn để yên cô gắng chịu đau. Mười ngày sau vết răng vẫn còn hằn trên tay thằng Nghệ. Cô trở về nhà, xanh xao tiêu tụy. Có lần cô rên, cô khóc tỉ tê, thầy nghe hỏi ai khóc đó? Tôi nói dối:” Thừa thầy chị Lan hàng xóm bị

chồng đánh”. Chuyện động trời như thế xảy ra trong chính căn nhà xưa nay êm ả, chỉ có hai đứa tôi là nhân chứng. Nhiều năm sau nghĩ lại căn nhà này tôi còn thấy rợn người. Mới nhìn bên ngoài thì đây là mái nhà hiền hoà nằm dưới vườn cây xanh rờn, song bên trong chứa đựng bao xung đột phi lý giữa tình yêu và dục vọng, tinh khiết và tội lỗi, sôi sục dần xé hoà quyện lấy nhau. Nghệ nuôi cô ốm, nó khổ nhọc lắm, trông cũng xanh rờn. Nó thèm ngủ ghê lắm, tôi thấy nó mới cầm quyển sách đạo đức lên đọc được vài phút đã gục đầu trên sách ngủ ngon lành. Hay là hấn không chấp nhận cái thứ đạo đức thường tình mà nhà trường dạy cho hấn. Hấn có thứ đạo đức riêng, cao cả hơn chẳng?

Có hôm tôi thấy hấn ngồi giặt một thau to quần áo của cô. Tôi biết vì sao màu nước hoá đỏ hồng. Từ sau khi cô đi phá thai về nhà không có tiền nuôi người ở săn sóc cô, Nghệ lo cho cô mọi việc. Trông thấy hấn ngồi giặt, tôi không còn biết nói gì nữa. Lúc còn ở dưới quê, hấn là đứa con cứng, chẳng làm việc gì, chỉ lo ăn học. Cha hấn yêu chiều con lắm vì chỉ có một mình hấn. Mẹ hấn mất từ lúc còn trong tháng. Cha hấn là địa chủ, giàu có nhưng quê mùa, đầu óc đặc mê tín, đến nỗi không cho hấn chui dưới dây phơi quần áo sợ sau này đi học không được sáng láng. Cái nhà từ đường thờ chung cả họ to lắm. Mỗi lần kị giỗ họ hàng tề tựu rất đông. Cha hấn là trưởng họ rất khó tính trong việc cúng tế. Đàn bà con gái không được bén mảng lên nhà trên. Bưng đồ cúng cũng phải là đầy tớ trai. Đàn bà chữa đẻ phải làm cái chòi nhỏ góc vườn, chữa đẻ gọi là nằm ổ. Chữa đẻ, trăm ngày sau cúng phong long xong rồi mới được cắp rổ đi chợ. Thế mà cha hấn có ngờ đâu cho con xuống phố kiếm mấy chữ thánh hiền giờ đây chính hấn lại ngồi giặt áo quần cho đàn bà đẻ. Nó thương cô nên chẳng thấy khổ nhọc. Tôi thấy hấn đã trôi quá xa trong cuộc phiêu lưu này. Cuộc phiêu lưu vô định còn dẫn hai con người khốn khổ nàu về đâu?

Cái tên S nào đó không thấy bén mảng tới, chỉ có thằng Nghệ là lãnh đủ sự cực nhọc của người phụ nữ nhẹ dạ sau giây phút tưởng chừng vươn tới ánh sáng, ai dè gục ngã tận cùng chốn tối tăm.

Trong khi đó cha thằng Nghệ vẫn đều đều gọi tiền lên cho con ăn học. Tôi thấy nhiều lần hấn không dám đọc thư nhà. Tôi bảo hấn đưa tôi xem, cha hấn khuyên hấn cố ăn học vâng lời thầy cô, xem thầy cô như cha mẹ, cố lấy cho được cái bằng thành chung Ở nhà đã trầu cau đi hỏi con gái ông điền chủ Bảo giàu nhất làng rồi. Hấn bỏ chạy, không dám nghe hết bức thư viết những điều tốt đẹp dành cho mình. Hấn chỉ chú ý đến số tiền ghi trong tám ngân phiếu. Hấn lãnh về giao hết cho cô.

Cuối năm đó thầy qua đời. Một cái chết, một đám tang lặng lẽ giống như cuộc đời của thầy. Rất ít họ hàng bạn bè đến đưa thầy về nơi an nghỉ cuối cùng. Tội nghiệp, khi sống thầy chẳng giao du với ai, thầy chỉ biết cô. Trong mấy ngày ma chay Nghệ ở bên cô an ủi mà cũng để cho cô sai vặt. Cô mệt,

cô khát , cô đói, nửa khuya hấn còn đợi mưa đi mua hoành thánh mì cho cô ăn. Cô đợi khăn tang, mặc áo sô gai sờ gấu mà trông giống như cô dâu trong ngày cưới. Cô đứng trước gương vuốt ve mái. Có ai nhìn kỹ trong mấy ngày tang chế trên da mặt cô vẫn có chút phấn son. Ngày hè Nghệ về quê mấy ngày lại lên. Nó nói dối lên phổ ôn bài. Sự thực nó bị đuổi học từ cái ngày nó đưa cô đi phá thai !

Giữa năm đó cha thằng Nghệ gửi bức điện khẩn kêu hấn về làm đám cưới chạy tang gấp vì nội hấn sắp qua đời. Lúc người phát thư đến nó đi vắng. Hình như hôm đó cu cậu vừa gặp việc gì vui lắm, hấn vừa đi vừa huýt sao nhảy cò cò ở bậc thềm. Bỗng hấn nhìn thấy mặt cô. Cái nhìn của cô lạ lắm làm cho hấn sững sờ dừng lại. Cô trao bức điện, hấn run rẩy đọc. Cô chỉ chiếc va li của hấn cô vừa xếp đặt xong cùng với chiếc vé tàu hỏa. Mặt hấn thất sắc. Chỉ trong giây phút ngắn ngủi hấn không kịp suy nghĩ lao tới xách vali. Màn cuối cùng của tấn bi kịch đã kết thúc. Hấn không thể chân chừ nữa, hấn không dám nhìn cô, không dám chào cô, hấn chạy ra sân. Cô gọi thất thanh:

- Nghệ!

Hấn quay lại nhìn cô, bộ mặt thất thần. Từ trên cao và trong nắng mai vàng óng, trông cô giống vị nữ thánh sáng ngời hào quang. Cô dang hai tay ra như đôi cánh bao dung của người mẹ thế gian, mẹ vĩ đại, người tình tuyệt vời. Hấn như bị dòng nước cuốn trôi lại, hấn gục xuống chân cô. Cô cúi xuống ôm hấn vào lòng. Cô vuốt ve mái tóc cháy nắng của hấn giống như người mẹ, giống như người tình. Thằng con trai thô lỗ to sầm rúc đầu vào giữa ngực cô, trông tội nghiệp như một đứa bé.

Lần đó cô khóc. Bốn năm qua tôi không thấy cô khóc bao giờ , kể cả lần cô đi phá thai chịu bao nhiêu đau đớn, kể cả lần cô bị thằng sở Khanh bỏ rơi nhục nhã, kể cả khi thầy qua đời. Thế mà lần này cô không cảm được nước mắt. Cô khóc suốt mướt, cô khóc như chưa bao giờ được khóc. Nước mắt cô rơi lả tả trên mái tóc dải dầu mưa nắng khổ ải của đứa con trai. Hấn đứng lên, cô đưa tay ra, không biết cô đưa tay để tiễn hấn hay cố níu hấn lại. Tay cô chơi vơi, tuyệt vọng.

Lần đó tôi, nhân chứng duy nhất trong tấn thảm kịch trong căn nhà oan khiên này. Tôi, kẻ lạnh nhạt với mọi sự ở đời, lần đầu tiên tôi cũng biết thế nào là khóc. Được khóc sung sướng biết bao nhiêu! Tâm hồn tôi như được gột rửa tận cùng chốn sâu thẳm. Bao nhiêu bụi bặm đời thường, bao nhiêu nhọc nhằn được gạn sạch.

Năm đó tôi thi đỗ và ra đi. Đời tôi trôi theo một dòng êm ả khác. Tôi không còn cơ hội gặp lại hai kẻ lạc loài dần thân trong một cuộc hành hương tìm về cội nguồn hạnh phúc nhưng tất cả chỉ là cái bóng mơ hồ bên kia bờ ảo vọng./.